

Afdeling: Administrationen, Økonomi og Planlægning,
Dato: 9. oktober 2020
Journalnr.: 494975/20

Udmøntningsnotat – øget samarbejde om arbejdsmarkedstilknytning for mennesker med psykiske lidelser

Dette notat beskriver en samlet indsats for øget arbejdsmarkedstilknytning for mennesker med psykiske lidelser baseret på IPS metoden i Region Syddanmark. Tættere samarbejde mellem de kommunale jobcentre og lokalpsykiatrierne er afgørende for at øge arbejdsmarkedstilknytningen. Notet beskriver også en indsats for målgruppen af flytningen med PTSD i samarbejde mellem Afdelingen for Tortur- og Traumeoverleverere og 5 kommuner.

1. Baggrund

Arbejdsmarkedstilknytningen blandt mennesker med psykiske lidelser er markant lavere end i befolkningen generelt. Tal fra Sundhedsstyrelsen viser, at omkring 26 % af voksne med psykiske lidelser er i beskæftigelse, mens det tilsvarende tal for den voksne befolkning generelt er 75 %.

I Sundhedsaftalen 2019-2023 har Region Syddanmark og de 22 kommuner forpligtet sig på en fælles målsætning om at sikre, at andelen af psykisk syge, som fastholdes på arbejdsmarkedet, skal stige.

På møde i august 2020 i Kommunekontaktudvalget blev koblingen mellem arbejdsmarked og psykiatri drøftet. Her blev erfaringer med IPS-metoden (Individuelt Planlagt job med Støtte) introduceret. Initiativet har ligeledes været drøftet i de psykiatriske samordningsfora. Der er fra både kommunale og regionale parter velvilje til at indgå i mere systematiske samarbejdsinitiativer baseret på IPS-metoden.

IPS-metoden er en veldokumenteret beskæftigelsesrettet indsats målrettet mennesker med psykisk lidelser. Formålet med indsatsen er, at målgruppen kommer i ordinær beskæftigelse eller starter på en uddannelse.

Et dansk kontrolleret forsøg kaldet "*Projekt Inklusion*" som fandt sted i perioden 2011 – 2017 har vist, at IPS er en mere effektiv metode til at få mennesker med alvorlige sindslidelser i beskæftigelse og uddannelse sammenlignet med traditionelle jobcenterindsatser. Samtidig viste projektet, at der ikke er nogen tegn på negative konsekvenser af IPS, såsom forværring af symptomer eller livskvalitet ligesom deltagerne er signifikant mere tilfredse med IPS end de traditionelle jobcenterindsatser.

I Region Syddanmark er der allerede erfaringer med at arbejde med IPS-metoden flere steder i regionen, og senest har jobcenteret i Vejle Kommune og Lokalpsykiatri Vejle samarbejdet i et IPS-baseret forløb, som har vist gode resultater. Projektet i Vejle er afsluttet, og der arbejdes nu på en samarbejdsaftale, der skal føre indsatsen videre. I Region Sjælland er der truffet beslutning om at udbrede erfaringer fra 3 projekter til nye forløb i 13 ud af 17 kommuner i regionen og dertilhørende lokalpsykiatrier.

På baggrund af de politiske tilkendegivelser og de gode erfaringer lægges der hermed op til at parterne i Region Syddanmark går endnu mere systematisk til værks. Med afsæt i IPS-metoden bliver det lokale samarbejde om arbejdsmarkedstilknytning for mennesker med psykisk lidelser styrket og yderligere integreret.

2. Udmøntning af midler fra pulje til arbejdsmarkedsrettede initiativer

Regionsrådet afsatte i 2018 en pulje på 2 mio.kr. til arbejdsmarkedsrettede initiativer. Midlerne skal understøtte målet om at fastholde mennesker med psykisk sygdom på arbejdsmarkedet. Der resteret på 1,2 mio. kr. i puljen. Oplægget er at udmønte de resterende midler til at understøtte en samlet,

Psykiatrien i Region Syddanmark

systematisk indsats baseret på IPS-metoden og et tiltag i samarbejde mellem Afdelingen for Tortur- og Traumeoverlevende og 5 kommuner om øget arbejdsmarkedstilknøytning for flygtninge med PTSD. Indsætterne og oplæg til udmøntning er yderligere beskrevet neden for.

3. Fælles indsats baseret på IPS-metoden

3.1 Trinvis indsats og lokale aftaler om samarbejdsforløb

Både kommuner og de psykiatriske afdelinger har forskellige erfaringer og nuværende samarbejdsformer mellem arbejdsmarkedsområdet og behandlingspsykiatrien. Der vil derfor i løbet af 2021 og 2022 blive tale om en trinvis udbredelse og igangsætning af samarbejdsforløb baseret på IPS-metoden. De første forløb bliver efter udmøntningen igangsat i januar/februar 2021.

Igangsætningen af et IPS-baseret forløb forudsætter en lokal aftale mellem hver kommune og lokalpsykiatri.

Der er på nuværende tidspunkt indgået aftale mellem følgende:

- Jobcenter Faaborg-Midtfyn og Lokalpsykiatri Svendborg
- Jobcenter Middelfart og Lokalpsykiatri Middelfart
- Jobcenter Fredericia og Lokalpsykiatri Fredericia
- Arbejdsmarkedsområdet i Odense Kommune og Lokalpsykiatri Odense

Der er konkrete drøftelser mellem flere kommuner og psykiatriske afdelinger om at igangsætte forløb. Der forventes derfor aftaler om flere forløb i efteråret 2020.

Andre steder har der i den indledende dialog mellem kommunale jobcentre og lokalpsykiatrier vist sig behov for yderligere afklaring af eksisterende samarbejdsformer, præcisering af behovet for tættere samarbejde og derudfra vurdering af igangsætning af mere konkrete initiativer, herunder IPS-baserede forløb.

Der er påbegyndt en dialog med A. P. Møller Fonden om en mulig bevilling til implementeringsstøtte til indsatsen med IPS-metoden. Fonden har givet støtte til indsatsen med at udbrede IPS-metoden i Region Sjælland.

3.2 Målgruppe og fælles uddannelse

Udvælge målgruppe

Målgruppen for fælles forløb mellem jobcenter og lokalpsykiatri baseret på IPS-metoden er som udgangspunkt alle patienter/borgere, der modtager ambulante behandling i en lokalpsykiatri og som samtidig er tilknyttet et jobcenter. Det er en forudsætning, at patienterne/borgerne er motiverede for at komme i job eller uddannelse og giver samtykke til, at der kan udveksles oplysninger mellem Psykiatrien og jobcentret. Ingen patienter/borgere er således som udgangspunkt ekskluderet fra IPS-indsatsen på grund af diagnose, sygdomshistorie, symptomer, misbrug eller andet. En nærmere målgruppe defineres lokalt i samarbejde mellem lokalpsykiatrien og jobcentret.

Det bemærkes, at det er samarbejdet mellem lokalpsykiatrien og jobcentret, der er omdrejningspunktet i metoden, men det er vigtigt, at der også koordineres med andre dele af kommunen i forhold til de borgere, hvor det er relevant, herunder blandt andet socialområdet i kommunerne.

Uddannelse og supervision

Som et led i et IPS-baseret samarbejde skal jobkonsulenter fra Jobcenteret og behandlere fra lokalpsykiatrien gennemgå et kort uddannelsesforløb. Jobkonsulenterne modtager to dages

Psykiatrien i Region Syddanmark

undervisning, hvor behandlerne deltager på den ene af dagene. Efterfølgende vil der blive givet supervision enkeltvis til jobkonsulenterne, til behandlerne og på tværs.

Planen er at indgå et samarbejde med Copenhagen Research Centre for Mental Health (CORE), der er et forskningscenter i Psykiatrien i Region Hovedstaden. Forskningscenteret kan varetage undervisning og supervision i de IPS-baserede forløb, der bliver igangsat i Region Syddanmark. Denne aktivitet er finansieret med fondsmidler fra Tryg-fonden og kan derfor tilbydes omkostningsfrit.

Da dette tilbud fra Copenhagen Research Centre for Mental Health indgår i et forskningsprojekt vil der være forventning om at foretage dataindsamling i forløbene i Region Syddanmark. Dette vil kræve finansiering fra Region Syddanmark, og der er derfor afsat beløb til evaluering i økonomiafsnittet til sidst i dette notat.

3.3 uddybning af IPS-metoden

Samarbejdet mellem lokalpsykiatrien og jobcentret baseret på IPS, tager afsæt i følgende 8 principper:

- Målet er beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked
- Alle kan deltage. Ingen bliver ekskluderet
- Jobsøgning starter hurtigt efter inkludering i programmet
- IPS er en integreret del af den psykiatriske behandling
- Indsatsen er baseret på IPS-kandidatens (borgerens) egne præferencer og valg
- Støtten under beskæftigelse varer så længe, der er behov for det
- Vejledning om sociale ydelser og arbejde
- IPS-konsulenterne opbygger relationer til arbejdsgivere i lokalområdet, baseret på deltagernes ønsker om beskæftigelse

Det er en forudsætning for at kunne arbejde IPS-baseret, at der er en samarbejdskultur på tværs af lokalpsykiatrien og jobcentret, der understøtter integrationen af IPS i den psykiatriske behandling. IPS-konsulenterne deltager aktivt i møder med behandlerne i lokalpsykiatrien, hvor patienterne/borgerne

Et typisk IPS-forløb – set fra et borgersperspektiv:

1. På baggrund af en indledende samtale under behandlingen i lokalpsykiatrien bliver borger og behandler enige om, at borgeren med fordel kan indgå i forløbet. Jobcentrene kan også opspore/visitere borgere til forløbet. Forløbet starter hurtigst muligt efter henvisningen.
2. Patienten/borgeren får tilknyttet en IPS-konsulent fra jobcentret, som hjælper med jobsøgning. Jobsøgningen er baseret på patientens/borgerens egne præferencer og valg. Møderne mellem IPS-konsulent og patienten/borgeren foregår som udgangspunkt i lokaler i lokalpsykiatrien.
3. Der etableres et tæt samarbejde mellem den enkelte patient/borgers IPS-konsulent og behandler i lokalpsykiatrien. IPS-konsulenten deltager i ugentlige møder i lokalpsykiatrien eksempelvis på konferencer, hvor den enkelte patient/borger og vedkommendes beskæftigelsesmål mv. drøftes med henblik på fælles beslutningstagen. Det er en fordel for samarbejdet, hvis IPS-konsulenten har et kontor i lokalpsykiatrien evt. sammen med behandlerne.
4. Patienten/borgeren får job på en virksomhed eller starter i uddannelse.
5. IPS-konsulenten fortsætter med at yde støtte efter at patienten/borgeren er begyndt på job eller er startet i uddannelse. Støtten ydes også i forhold til arbejdsgiver og kollegaer på arbejdspladsen.

og deres beskæftigelsesmål drøftes, og der er fælles beslutningstagen.

3.4 Dokumentation og Succeskriterier

Det danske kontrollerede forsøg ”Projekt Inklusion” viste, at der i løbet af den 18 måneders opfølgingsperiode var 59,9 pct. af deltagerne i IPS-gruppen, der kom i ordinær beskæftigelse eller uddannelse. Til sammenligning kom 46,5 pct. af deltagerne i de traditionelle jobcenterindsatser i ordinær beskæftigelse eller uddannelse.

I samarbejdsprojekterne baseret på IPS-metoden i Region Syddanmark stiles der mod en beskæftigelsesrettet effekt på niveau med den der blev opnået i ”Projekt Inklusion”. Der vil følgende bliver fulgt op på effekten i de enkelte samarbejder. For at kunne følge op på succeskriteriet indhentes der samtykke fra borgerne til at udveksle oplysninger mellem jobcentret og Psykiatrien. Alle IPS-forløb registreres med oplysninger om enkelte patient/borgers cpr-nummer og dato for opstart. Denne evaluering sker i samarbejde med forskningsprojektet i CORE fra Region Hovedstaden.

4. Samarbejde om flygtninge med PTSD

Samarbejde mellem patient, psykiatri og kommune er centralt i forhold til at skabe sammenhæng i patientens forløb og muligheder for tilknytning til arbejdsmarkedet.

Formålet med indsatser er at styrke udviklingen eller afklaringen af flygtnings tilknytning til arbejdsmarkedet undervejs i behandlingsforløb på Afdeling for Traume- og Torturoverlevende (ATT). En øget tilknytning kan være gradueret – fra ordinær beskæftigelse, fleksjob, revalidering, virksomhedspraktik etc., med tilpasning af individuelle skånehensyn og yderligere tiltag under de sociale kapitler. Den øget tilknytning vil derfor variere for den enkelte flygtning, men fælles er et tættere tværsektorielt samarbejde gennem gensidig systematisk inddragelse af IPS metoden, som passer ind i denne opgaveløsning.

ATT er gennemgående aktør i indsatsen og har udviklet samarbejdsforløbet. Følgende kommuner deltager: Odense Kommune, Kolding Kommune, Vejle Kommune, Fredericia Kommune og Varde Kommune. Kommunerne har på ledelsesniveau tilkendegivet, at de ønsker at medvirke i indsatsen. Indsatsen løber over en 2-årig projektperiode fra december 2020 til december 2022, hvor samarbejdsformer løbende forankres undervejs. Undervejs i indsatsen vil der endvidere bliver afprøvet nye måder at inddrage både peer-medarbejder og patienter på.

5. Oplæg til udmøntning af midler fra puljen

Der lægges op til en samlet udmøntning af de resterende 1,2 mio. kr. i puljen med en overordnet fordeling på 0,8 mio. kr. til en samlet IPS-indsats i Region Syddanmark og 0,4 mio. kr. til samarbejdet om flygtninge med PTSD.

IPS-indsats i Region Syddanmark	2021	2022	I alt
Implementeringsstøtte – prioriteres i psykiatrisygehusets administration*	-	-	
Undervisning og supervision – kan leveres omkostningsfrit af Copenhagen Research Centre for Mental Health (CORE), forskningscenter i Psykiatrien i Region Hovedstaden	-	-	
Samarbejdsaktiviteter (temadage mm.)	200.000	200.000	400.000
Evaluerings (egenfinansiering som led i aftale med CORE)	0	400.000	400.000
I alt	200.000	600.000	800.000

*Der er dialog med A.P. Møller Fonden, som gerne finansierer implementeringsstøtte til udbredelsen af arbejdet med IPS metoden.

Psykiatrien i Region Syddanmark

Samarbejde om flytningen med PTSD	2021	2022	I alt
Implementeringsstøtte – projektmedarbejder ved ATT**	170.000	170.000	340.000
Workshops og undervisning	30.000	30.000	60.000
I alt	200.000	200.000	400.000

**ATT undersøger mulighederne for selv at kunne finansiere op til et halvt årsværk pr. år, som supplement til de ansøgte midler, så der i projektperioden kan allokeres en projektmedarbejder/ implementeringsstøtte på fuld tid med fokus på styrkelse af det tværsektorielle samarbejde omkring flygtninge med PTSD.